

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/99/2019
Identifikačné číslo spisu:	1216215591
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1216215591.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého C. G., nar. Z., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vázovova 7/A, dieťa rodičov: matky W. G., bývajúcej v J., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Zahradníková.SK s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 12, IČO: 50 187 309 a otca W. P., bývajúceho v J., zastúpeného JUDr. Michalom Antalom, advokátom, so sídlom v Trnave, Hlavná 13, o zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 27P/157/2016, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 4. decembra 2018 sp. zn. 11CoP/272/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 17. októbra 2017 č. k. 27P/157/2016-52 prvým výrokom zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého C. G., nar. Z. (ďalej aj „maloletý“) zo sumy 110 eur mesačne na 300 eur mesačne, vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc doručením tohto rozsudku; druhým výrokom rozhodol, že zročné výživné za obdobie od 30. septembra 2016 do 30. októbra 2017 vo výške 2 470 eur je otec povinný zaplatiť k rukám matky do 60 dní od právoplatnosti rozsudku; tretím výrokom vo zvyšnej časti návrh zamietol a štvrtým výrokom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 28P/339/2008-23. Po právnej stránke aplikoval § 62, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, § 78 Zákona o rodine. Po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že od poslednej úpravy výživného v roku 2009 došlo k zmene pomerov na strane maloletého C., ktorý je deviatak na základnej škole, pripravuje sa na prijímacie pohovory na strednú školu, ako aj z dôvodu zvýšenia životných nákladov všeobecne. Matke sa zvýšili výdaje spojené s návštevou základnej školy, jeho voľnočasových aktivít, ošatenia, hygienických potrieb, dovolení a pod. Práve matka dopĺňala doposiaľ zdroj výživy maloletého na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre rozvoj dieťaťa a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť zvýšenú, okrem iných aj z dôvodu pribúdajúceho veku syna a tým aj zmenou jeho záujmov. Otec vo svojom písomnom stanovisku

deklaroval nepriaznivú finančnú situáciu z dôvodu nezamestnanosti, na druhej strane pri telefonickom hovore s asistentkou senátu uviedol, že na pojednávanie sa nedostaví, pretože pracuje v zahraničí. Otec nedoložil súdu žiaden listinný doklad preukazujúci jeho nezamestnanosť a ak sa zamestnal, výšku príjmu. Súd prvej inštancie poukazujúc na odôvodnené potreby 14 ročného chlapca, možnosti a schopnosti otca, dospel k záveru, že je v schopnostiach otca platiť výživné 300 eur mesačne. Posúdil aj osobnú starostlivosť o dieťa, ktorá sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určení výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Zdôraznil prioritu vyživovacej povinnosti rodiča, ktorá je daná záujmom dieťaťa chráneným príslušnými medzinárodnými dohovormi. Určil zročné výživné a podmienky jeho splatnosti.

2. Súd prvej inštancie opravným uznesením z 29. marca 2018 č. k. 27P/157/2016-60 opravil záhlavie rozsudku okresného súdu v časti správneho označenia právneho zástupcu matky maloletého.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie otca rozsudkom zo 4. decembra 2018 sp. zn. 11CoP/272/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením zo dňa 29. marca 2018 č. k. 27P/157/2016-60 v časti zvýšeného výživného zmenil tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého C. G., nar. Z. zo sumy 110 eur na sumu 300 eur mesačne od 30. septembra 2016, ktorú sumu je otec povinný zasielať k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred; vo zvyšku rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že súd prvej inštancie vykonal potrebné dokazovanie, vyvodil z neho správny právny záver a svoje rozhodnutie aj riadne zdôvodnil. Otec v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Okresný súd riadne zistil skutkový stav veci a riadne vyhodnotil zmenu pomerov podľa § 78 Zákona o rodine odôvodňujúcu zvýšenie vyživovacej povinnosti. Stotožnil sa so závermi súdu prvej inštancie, na ktoré poukazuje. Odvolací súd taktiež konštatoval, že okresný súd pri doručovaní predvolania na pojednávanie postupoval správne, neboli porušené žiadne procesné práva otca, keď zásielka bola doručená na adresu jeho trvalého pobytu a skutočnosť, že si zásielku v odbernej lehote nevyzdvihol, nemožno vyhodnotiť ako porušenie jeho práv. Taktiež nie je dôvodný argument otca, že sa nemohol pripraviť na pojednávanie, pretože výzva na doloženie dokladov mu bola známa už z predvolania na 9. mája 2017 a v žiadnom prípade nemožno akceptovať jeho tvrdenie, že vo výzve bolo označených 11 bodov, na ktoré mal reagovať. Povinnosťou otca maloletého bolo reagovať na tie body, ktoré sa ho týkajú. V danom prípade ak deklaroval, že je nezamestnaný, bolo jeho povinnosťou predložiť doklad o nezamestnanosti a výšku príspevku, ktorý v nezamestnanosti poberá. Údaje označené vo výzve, ktoré sa otca netýkali, na tie otec nemusel reagovať. Pri doručovaní tak neboli porušené ustanovenia § 105, § 106 Civilného mimosporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“) a podľa § 183 ods. 1 CSP ani nezistil dôvody na odročenie pojednávania. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (zákona č. 161/2015 Z.z., ďalej len „CMP“).

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal otec maloletého (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s poukazom na § 420 písm. f/ CSP. Za pochybenie považoval to, že mu nebolo umožnené zúčastniť sa pojednávania, kde by mohol prezentovať svoje argumenty a predložiť doklady na ich podporu (najmä doklady o majetkových pomeroch, z ktorých sa odvíja schopnosť platiť výživné), telefonicky mu bolo oznámené v deň konania pojednávania, že sa pre neprítomnosť sudcu sa pojednávanie, na ktoré bol pripravený prísť, neuskutoční. Uviedol, že druhé pojednávanie sa konalo bez toho, aby o ňom bol riadne upovedomený (predvolanie si prevzal až po termíne samotného pojednávania), hoci mu bol termín oznámený telefonicky, počas pracovnej doby, kedy nemohol hovoriť, nakoľko pracuje na recepcii a zdvihol len preto, že volalo neznáme číslo a chcel zistiť, o čo ide. Poukázal, že v čase konania nebol zastúpený, a preto bol závislý na poučovacej povinnosti súdu, doklady neposielať, ale plánoval ich doručiť na samotnom pojednávaní. Čakal, že odvolací súd nariadi vo veci pojednávanie. Krajský (aj okresný) súd nepodrobil kritike argumenty druhej strany a prijal ich za pravdivé, vôbec neodôvodnil jeho schopnosť platiť výživné, resp. opieral sa len o to, že pracuje v zahraničí, musí to byť v jeho možnostiach. Žiadal rozhodnutie odvolacieho súdu a okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Súčasne navrhol odložiť vykonateľnosť rozhodnutí súdov nižšej inštancie.

5. Matka maloletého v písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie otca maloletého ako nedôvodné odmietnuť.

6. Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu navrhol rozsudok potvrdiť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledujúcich bodoch.

9. Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých riadia ustanoveniami CMP. Ustanovenie § 76 CMP vymedzuje prípady, v ktorých (v poľsobnosti tohto zákona) dovolanie prípustné nie je; neupravuje teda, kedy (v poľsobnosti tohto zákona) je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to, že v danom prípade nejde o vec, na ktorú by sa vzťahovalo ustanovenie § 76 CMP, bolo potrebné aplikovať § 2 CMP. V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa totiž na konania podľa tohto zákona používajú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Prípustnosť dovolania otca bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

10. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

11. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domáť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

12. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

13. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS

14. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

15. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

16. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

17. Dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

20. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

21. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

22. Dovolateľ namieta, že k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces došlo tým, že o zvýšení výživného rozhodol súd prvej inštalácie v jeho neprítomnosti, pričom odvolací súd, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvej inštalácie nenariadil pojednávanie. Tiež namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia a nedostatky v zisťovaní skutočného stavu veci.

23. Dovolací súd poznamenáva, že otec tieto skutočnosti namietal už v odvolaní a dovolací súd o nich rozhodoval. Dovolací súd v rozhodnutí R 39/1993 konštatoval, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je splnená, ak sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom len pre časť konania a do tej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania. Táto podmienka nie je daná napr. vtedy, ak súd síce rozhodol na pojednávaní, na ktoré účastníka nepredvolal, ale rozsudok mu riadne doručil, takže účastník mohol podať proti nemu odvolanie. O to viac nemožno ju považovať za splnenú v prípade, že súd rozhodol po vypočutí účastníkov na ďalšom pojednávaní, na ktoré účastníkov riadne predvolal, a to rozhodnutím, ktoré možno napadnúť odvolaním. Dovolací súd poukazuje tiež na skutočnosť, že otec podal vyjadrenie k návrhu matky na zvýšenie výživného (č. l. 13 a nasl. spisu) a nič mu nebránilo priložiť k tomuto vyjadreniu listiny na podporu svojich tvrdení.

24. Právo strany, resp. účastníka konania, aby jeho vec bola prejednaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že by súd nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti strany, ale tak, že súd je povinný strane poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva. Uvedená požiadavka bola za predchádzajúcej platnej právnej úpravy vyjadrená hlavne v ustanovení § 115 ods. 2 O.s.p. (teraz § 178 ods. 1 a 2 CSP a § 33 ods. 2 CMP), ktoré súdu ukladalo predvolať účastníkov na pojednávanie tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Bolo na účastníkovi, či využije svoje právo zúčastniť sa pojednávania na súde. Ak účastníkovi bránila určitá prekážka v účasti na pojednávaní, mal z tohto dôvodu požiadať o odročenie pojednávania, pričom bolo treba súdu oznámiť dôvod tejto žiadosti. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. súdu umožňovalo prejednať vec aj v neprítomnosti takéhoto účastníka, ktorý - hoci riadne predvolaný - sa nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Novoprijatá koncepcia CSP (§ 157 ods. 1 a 2) vychádza z princípu aktivity strán a za tým účelom boli prijaté ustanovenia o procesnom útoku, obrane a koncentrácii konania (§ 149 až § 154 CSP). Naproti tomu konanie podľa CMP je založené na princípe oficiality a súd pokračuje v konaní aj vtedy, keď sú účastníci nečinní (§ 31 CMP).

25. Z obsahu spisu vyplýva, že dovolateľ si nezvolil advokáta na svoje zastupovanie v konaní. V prejednávaní veci na pojednávanie pred súdom prvej inštancie konaného dňa 9. mája 2017 (č. l. 20 spisu) bol predvolaný otec (č. l. 16 spisu), matka a opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava s poučením o procesných právach a povinnostiach účastníkov konania v zmysle CSP a CMP, na ktoré pojednávanie odročené z dôvodu neprítomnosti zákonnej sudkyne sa otec nedostavil. Na ďalšie pojednávanie pred súdom prvej inštancie konaného dňa 17. októbra 2017 (č. l. 48 a nasl. spisu), na ktorom bol vyhlásený rozsudok, bolo otcovi doručované predvolanie na adresu trvalého pobytu podľa lustrácie v Registri obyvateľov SR (č. l. 9 spisu), pričom zásielka neprevzatá v odbernej lehote sa vrátila na súd 31. augusta 2017 (č. l. 23 spisu) a na základe opakovaného doručenia sa zásielka vrátila opakovane neprevzatá v odbernej lehote na súd 4. októbra 2017 (č. l. 24 spisu). Súd otca kontaktoval a informoval o termíne pojednávania aj telefonicky.

26. V zmysle § 111 ods. 3 CSP vo väzbe na § 2 ods. 1 CMP ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

27. V § 111 ods. 3 CSP je formulovaná fikcia doručenia, ktorá nastane po tom, ako sa súdu nepodarí písomnosť doručiť na adresu uvedenú v § 106 CSP. CSP teda vôbec nereflektuje na skutočnosť, či sa adresát v mieste doručenia zdržiaval alebo nie. Namiesto toho vychádza z presvedčenia, že pre doručenie nemôže a nesmie byť významné, kde sa adresát skutočne zdržuje a nastoľuje sa zásada, že každý adresát je zodpovedný za evidovanú adresu v príslušnom registri, ako aj za ochranu vlastných záujmov, a je preto povinný si zabezpečiť prijímanie písomností na evidovanej adrese bez ohľadu na to, na akej adrese sa skutočne zdržuje. Na pojednávaní konanom dňa 17. októbra 2017 (č. l. 48 a nasl. spisu) sa otec nezúčastnil, pričom predvolania na pojednávanie mu boli doručené v zmysle § 111 ods. 3 CSP. Zo spisu nevyplýva, aby otec využil právnu možnosť na odpustenie zmeškania lehoty (§ 114 CSP), či požiadal o odročenie pojednávania.

28. Podľa § 384 ods. 1 CSP odvolací súd sám zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu, ak má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

29. Podľa § 384 ods. 2 a 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých stranou, ak ich napriek návrhu strany nevykonal súd prvej inštancie, a tiež za podmienok podľa § 366 CSP (a/ ak sa týkajú procesných podmienok, b/ ak sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c/ ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d/ ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie). V konaní podľa Civilného mimosporového poriadku odvolací súd dokazovanie zopakuje alebo doplní aj vtedy, ak to pre zistenie skutočného stavu veci považuje za potrebné. (§ 68 CMP).

30. Podľa § 385 ods. 1 CSP odvolací súd je povinný nariadiť pojednávanie na prejednanie odvolania iba v dvoch prípadoch, a to a/ ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ak si to vyžaduje verejný záujem.

31. Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 veta prvá CSP).

32. O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie a či skutkový stav veci (v prípade mimosporového konania „skutočný“ stav veci) bol zistený správne a dostatočne, rozhoduje výlučne odvolací súd.

33. V danom prípade sa odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie a skutočný stav veci považoval za riadne zistený, preto je namieste záver, že nemal dôvod dokazovanie zopakovať alebo doplniť (§ 384 ods. 1 CSP). Existenciu podmienok pre doplnenie dokazovania odvolací súd nezistil (§ 384 ods. 2, 3 CSP a § 68 CMP). Keďže pre nariadenie pojednávania nebol daný ani verejný záujem; konanie nemá širší spoločenský dopad a dotýka sa výlučne účastníkov tohto konania a práv a povinností vyplývajúcich z o starostlivosti o maloleté deti; rozhodnutie o veci bez nariadenia pojednávania bolo postupom, ktorý plne zodpovedal zákonu (§ 385 ods. 1 CSP).

34. Rozhodnutie odvolacieho súdu v odvolacom konaní vo veciach, na ktoré sa vzťahuje Civilný mimosporový poriadok, bez toho, aby boli účastníci opätovne vypočúvaní na pojednávaní, je za predpokladu naplnenia zákonom stanovených podmienok (§ 385 ods. 1 CSP) plne súladné aj s dikciou článku 8 CMP vetou nasledujúcou za čiarkou (ak zákon neustanovuje inak) v spojení s § 2 ods. 2 CMP. Civilný mimosporový poriadok totiž nemá žiadne osobitné ustanovenia vo vzťahu k povinnosti odvolacieho súdu nariadiť pojednávanie na prejednanie odvolania v mimosporových konaniach, preto sa v tomto smere v plnej miere uplatnia ustanovenia Civilného sporového poriadku upravujúce povinnosti odvolacieho súdu vo vzťahu k nariadeniu pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 CSP). Ako už bolo vyššie konštatované odvolací súd postupoval v prejednávanej veci v súlade s § 385 ods. 1 CSP.

35. Z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) námietky otca, ktorými odôvodňoval porušenie práva na spravodlivý proces, smerovali tiež voči nedostatkom v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nesprávnosť v hodnotení výsledkov dokazovania, či neúplne a nedostatočne zistený skutočný stav veci, k čomu odvolací súd pripomína, že už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru odvolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového, či skutočného stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

36. Napokon dovolací súd v súvislosti s námietkou dovolateľa o porušení § 420 písm. f/ CSP neodôvodnením schopnosti otca platiť výživné (nepreskúmateľnosť rozhodnutia), odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

37. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov odvolací súd vychádzal, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd. Súd prvej inštancie v rámci predmetu konania opätovne komplexne posudzoval zmenené pomery účastníkov konania, ktoré majú vplyv na zvýšenie výživného na maloleté dieťa. Vo väzbe na uvedené potom rozhodoval aj odvolací súd na základe odvolania otca proti rozsudku súdu prvej inštancie. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. V konaní boli dostatočne zohľadnené pomery účastníkov konania, potreby maloletých a možnosti otca a matky. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedenie ustanovení, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlenie právnych úvah, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP. Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

38. Na základe uvedeného možno uzavrieť, že dovolateľovi nebolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP, preto dovolací súd dovolanie otca ako neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

39. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP a § 451 ods. 3 CSP.

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.